

	Комунальний заклад «КРИВОРІЗЬКИЙ ФАХОВИЙ МЕДИЧНИЙ КОЛЕДЖ» Дніпропетровської обласної ради СИЛАБУС
Освітній компонент	«Медсестринська допомога у критичних станах»
Освітньо-професійна програма	Сестринська справа першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Ступінь вищої освіти	Першої(бакалаврський)
Спеціальність	І5 Медсестринство
Галузь знань	Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Статус освітнього компонента	Обов'язкова
Форма навчання	Вечірня форма навчання
Рік навчання / семестр	IV семестр
Кількість кредитів ЕКТС/ обсяг	4кредити ЕКТС/ 120 год 8/24/88
Викладач	Акуліна Л.П.
E-mail	lakulina@krmedkol.com
Консультації	Згідно графіку
Анотація до курсу	Освітній компонент «Медсестринська допомога у критичних станах» є невіддільною частиною професійної підготовки бакалаврів медсестринства. Програма курсу охоплює вивчення сучасних методів діагностики, та допомоги у критичних станах. Курс «Медсестринська допомога у критичних станах» присвячений вивченню теоретичних основ та набуттю практичних навичок надання екстреної медичної допомоги пацієнтам, які перебувають у термінальних або загрозливих для життя станах. Програма розроблена для підготовки кваліфікованих медичних сестер та братів, здатних швидко реагувати, самостійно оцінювати важкість стану пацієнта та професійно діяти в умовах дефіциту часу. Опанування курсу сприяє розвитку критичного мислення, вміння аналізувати небезпеки задля збереження свого життя та життя пацієнтів.
Мета та завдання курсу	<i>Метою</i> освітнього компоненту є формування у майбутніх медичних сестер бакалаврів клінічного мислення на основі поглиблених теоретичних знань та сформованих практичних компетентностей, необхідних для надання висококваліфікованої медсестринської допомоги. Курс орієнтований на розвиток самостійності у прийнятті рішень та інтеграцію доказових медичних практик у щоденну роботу, та формування системи професійних

компетентностей, які дозволять медичній сестрі (або брату) швидко розпізнавати загрозу для життя пацієнта, приймати самостійні рішення в межах своєї кваліфікації та ефективно виконувати лікувально-діагностичні заходи в екстремальних умовах дефіциту часу.

Основними завданнями дисципліни є: вивчити ключові поняття такі як критичний стан, оцінка стану пацієнта за системою ABCDE, усвідомити важливість забезпечення безпеки пацієнта та медичного працівника у критичних ситуаціях, роль сімейно-орієнтованої медицини при догляді за пацієнтами у критичних станах. Вивчити алгоритми допомоги при невідкладних станах. Застосовувати сучасні методи інфекційної безпеки та інфекційного контролю в закладах охорони здоров'я. Дотримуватися принципів етики та деонтології в медицині. Сформувати мотиваційні аспекти щодо вдосконалення своїх професійних знань та навичок.

Вміти заповнювати медичну та медсестринську документацію.

Обов'язковим завданням постає формування компетентностей заявлених у Стандарті вищої освіти зі спеціальності «І5 Медсестринство» галузі знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення першого (бакалаврського) рівня вищої освіти:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 09. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК 10. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 11. Здатність працювати в команді.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 02. Здатність розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності і визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях та станах.

СК 03. Здатність задовольнити потреби пацієнта/клієнта протягом різних періодів усього життя (включаючи процес вмирання) шляхом планування, допомоги і виконання медсестринських втручань, оцінки та корекції індивідуальних планів догляду, створених у співпраці з пацієнтом/клієнтом, особами, що доглядають, членами сім'ї та іншими медичними і соціальними працівниками

	СК 06. Здатність ефективно застосовувати сукупність професійних навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій при оцінці функціонального стану пацієнтів/клієнтів, підготовці їх до діагностичних досліджень та заборі біологічного матеріалу для лабораторних досліджень. СК 07. Збереження власного здоров'я фахівця при здійсненні догляду, виконанні маніпуляцій та процедур, при переміщенні і транспортуванні пацієнта/клієнта. СК 12. Здатність орієнтуватися у належності визначенні групової лікарських засобів, особливостях їх фармакокінетики та фармакодинаміки. СК 13. Здатність виявляти зв'язок клінічних проявів захворювань з результатами додаткових методів дослідження. СК 14. Здатність організовувати та надавати невідкладну допомогу при різних гострих станах. СК 15. Здатність організовувати та надавати невідкладну допомогу в надзвичайних ситуаціях у мирний та воєнний час.
Програмні результати навчання	ПРН 01. Проводити суб'єктивне та об'єктивне обстеження різних органів і систем пацієнта та оцінювати отримані дані. ПРН 02. Проводити діагностику: виявляти та оцінювати проблеми пацієнта. ПРН 03. Планувати медсестринські втручання ПРН 07. Брати участь у забезпеченні спостереження за здоровим і перехворілим населенням, реабілітації та диспансерного нагляду. ПРН 08. Виконувати медичні маніпуляції з метою забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму ПРН 09. Належно виконувати медичні маніпуляції з метою забезпечення особистої гігієни пацієнта. ПРН 11. Координувати дії за допомогою поєднання декількох навичок для забезпечення харчування пацієнта. ПРН 12. Належно виконувати медичні маніпуляції з метою проведення заходів щодо стабілізації функціонального стану організму. ПРН 13. Виписувати, зберігати та застосовувати фармакологічні засоби. ПРН 14. Вміти підготувати пацієнта до діагностичних та лікувальних процедур, здійснити забір і скерування біологічного матеріалу на лабораторне та інструментальне дослідження. ПРН 15. Надавати екстрену долікарську медичну допомогу на підставі діагнозу невідкладного стану. ПРН 16. Здатність до точності при здійсненні взаємозалежних професійних функцій. ПРН 17. Планувати і проводити профілактичні та протиепідемічні заходи щодо інфекційних хвороб.

	ПРН 18. Організовувати та проводити навчання пацієнтів та членів їхніх родин з медичних питань. ПРН 19. Проводити медико-гігієнічну пропаганду. ПРН 20. Належно вести відповідну медичну документацію ПРН 21. Володіти українською мовою для розв'язання професійних задач
--	---

Зміст курсу
ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНИХ РОБІТ

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Лекції	Сам. Роб.
1	Вступ. Визначення поняття критичний стан. Роль медичної сестри у задоволенні потреб пацієнта. - Документування мед сестринської діяльності - Первинна оцінка пацієнта за системою ABCDE. - визначати ступінь тяжкості за прогностичними шкалами (NEWS2, Шкала ком Глазго). - Оцінка стану пацієнта перед процедурою - Медсестринський моніторинг та догляд за реанімаційним пацієнтом - Комунікація та інформована згода.	2	4 4 4 4 4 4
2	Безпека пацієнта та медичних працівників у критичних ситуаціях. Елементи сімейно орієнтованої медицини при догляді за пацієнтами у критичних станах - Психологічна підтримка пацієнта у критичному стані - Психологічна безпека (Профілактика гострого стресу медичного працівника) - Ергономіка та фізична безпека медичного працівника - Ключові техніки ефективної взаємодії з родиною пацієнта модель nurse	2	4 4 4 4
3	Термічні критичні стани у людини. Клінічні ознаки, причини та етапи розвитку термінальних станів (преагонія, агонія, клінічна смерть), а також критерії констатації біологічної смерті. - Класифікація видів шоків станів, ком, розладів дихання та кровообігу; механізми дії, дозування і шляхи введення лікарських засобів екстреної допомоги. - Асфіксія - клініка, диференційна діагностика, лікування. - Непритомність - причини, клініка, диференційна діагностика, лікування. - Колапс - причини, клініка, диференційна діагностика, лікування, профілактика. - Гіперглікемічна кома - причини, клініка, диференційна діагностика, лікування, профілактика.	2	4 4 4 3 3

	- Гіпоглікемічна кома - причини, клініка, диференційна діагностика, лікування, профілактика. - Гіпертонічний криз - причини, клініка, диференційна діагностика, лікування, профілактика. - Бронхіальна астма - причини, клініка, диференційна діагностика, лікування, профілактика - Анафілактичний шок - диференційна діагностика, форми анафілактичного шоку, схема невідкладної допомоги при анафілактичного шоці.		3 3 4
4	Чинні міжнародні та національні клінічні протоколи і стандарти надання екстреної медичної допомоги (BLS, ALS, ITLS/TCCC). - Правила безпеки реаніматора, алгоритми інфекційного контролю під час роботи з біологічними рідинами пацієнта та принципи медичного сортування (Triage) при масових ураженнях. - Етика роботи медичної сестри. - Безпека медичної сестри та пацієнта в критичних станах. - Правила та психологічні особливості спілкування з пацієнтами різного віку.	2	4 4 4 4
	Разом	8	88

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Тема	Година
1.	Вступ. Вступ. Визначення поняття критичний стан. Роль медичної сестри у задоволенні потреб пацієнта.	4
2.	Первинна оцінка пацієнта за системою ABCDE. Стандартизований підхід до порятунку життя в критичних ситуаціях.	4
3.	Термічні критичні стани у людини. Клінічні ознаки, причини та етапи розвитку термінальних станів (преагонія, агонія, клінічна смерть), а також критерії констатації біологічної смерті.	4
4.	Чинні міжнародні та національні клінічні протоколи і стандарти надання екстреної медичної допомоги (BLS, ALS, ITLS/TCCC).	4
5.	Безпека пацієнта та медичних працівників у критичних ситуаціях. Психологічна підтримка пацієнтів та медичних працівників.	4
6.	Елементи сімейно орієнтованої медицини при догляді за пацієнтами у критичних станах. Ключові техніки ефективної взаємодії з родиною пацієнта модель nurse. Вимір практичних навичок і вмінь	4
	Разом	24

Пререквізити

«Клінічна фармакологія з токсикологією», «Обстеження та оцінка стану пацієнта», «Сучасні підходи до медсестринських маніпуляцій».

Кореквізити	«Клінічне медсестринство в хірургії», «Клінічне медсестринство у педіатрії», «Клінічне медсестринство у внутрішній медицині», «Клінічне медсестринство в акушерстві та гінекології»
Постреквізити	«Клінічне медсестринство в неврології, психіатрії та наркології», «Медсестринство в інфектології та епідеміології», «Медсестринство в акушерстві та гінекології. Репродуктивне здоров'я», «Медсестринство в педіатрії та неонатології».
Методи навчання	Пояснювально-ілюстративні, проблемно-пошукові, дослідницькі та інтерактивні методи навчання. Теоретична підготовка передбачає проблемні лекції, пояснення, бесіди, мультимедійний та відео супровід, участь у тренінгах з тактичної медицини. Самостійна робота передбачає опрацювання сучасних інформаційних джерел, роботу з цифровими ресурсами, виконання тестових, пошукових і професійно-орієнтованих завдань, підготовку схем, таблиць та навчальних повідомлень.
Методи контролю	Усне та письмове опитування; тестовий контроль, демонстрація практичних навичок, презентація та захист симуляційного кейса за чек-листом, розв'язання ситуаційних та клініко - ситуаційних завдань, робота малими групами, контроль виконання самостійної роботи, самооцінювання та взаємооцінювання.
Види контролю	Тематичний та підсумковий контроль відповідно до навчального плану
Перелік практичних навичок та умінь	
- Оперативно оцінювати стан пацієнта за алгоритмом ABCDE та визначати ступінь тяжкості за прогностичними шкалами (NEWS2, Шкала ком Глазго). - Виконувати базовий реанімаційний комплекс (BLS) у дорослих та дітей: проводити ефективні компресії грудної клітки, штучну вентиляцію легень (методом «рот до рота», за допомогою маски чи мішка Амбу) та безпечно застосовувати автоматичний зовнішній дефібрилятор (АЗД). - Забезпечувати прохідність дихальних шляхів за допомогою надгортанних повітроводів (ларингеальна маска, I-Gel) та здійснювати маніпуляції з відновлення і підтримання судинного доступу (катетеризація периферичних вен, асистування при внутрішньокістковому або центральному доступі). - Невідкладно зупиняти масивні зовнішні кровотечі (за допомогою джгутів/турнікетів, тиснучих пов'язок, тампонади) та здійснювати імобілізацію при підозрі на травми хребта чи політравму. - Точно розраховувати дози, розводити, титрувати та вводити за призначенням або протоколом ургентні медикаменти через інфузомати, лінеамати чи болусно. - Комунікація, автономія та відповідальність. - Чітко, швидко та безпомилково передавати медичну інформацію про пацієнта лікарю або колегам за алгоритмом SBAR/MIST, уникаючи комунікативних бар'єрів у стресовій ситуації. - Ефективно працювати у складі реанімаційної бригади як виконавець маніпуляцій, демонструючи навички закритого циклу комунікації (closed-loop communication) та взаємодопомоги.	

9. Брати на себе відповідальність за збереження життя пацієнта до прибуття лікаря, діяти самостійно в межах посадових інструкцій медичної сестри/брата, дотримуючись правил деонтології та медичної етики. 10. Гіпо та гіпертермія – клініка, діагностика, лікування. 11. Асфіксія - клініка, диференційна діагностика, лікування. 12. Непритомність - причини, клініка, диференційна діагностика, лікування. 13. Колапс - причини, клініка, диференційна діагностика, лікування, профілактика. 14. Гіперглікемічна кома - причини, клініка, диференційна діагностика, лікування, профілактика. 15. Гіпоглікемічна кома - причини, клініка, диференційна діагностика, лікування, профілактика. 16. Гіпертонічний криз - причини, клініка, диференційна діагностика, лікування, профілактика. 17. Бронхіальна астма - причини, клініка, диференційна діагностика, лікування, профілактика 18. Гематома - етіологія і патогенез, клініка, лікування, профілактика. 19. Анафілактичний шок - диференційна діагностика, форми анафілактичного шоку, схема невідкладної допомоги при анафілактичного шоці.
Перелік питань до підсумкового контролю
1. Обов'язки старшої і головної медичних сестер ЦПМСД та стаціонарів. 2. Гігієна рук медичної сестри . 3. Внутрішньолікарняні інфекції. 4. Попередження ВІЛ-інфекції та гепатитів В і С. 5. Описувати клінічні ознаки, причини та етапи розвитку термінальних станів (преагонія, агонія, клінічна смерть), а також критерії констатації біологічної смерті. 6. Інтерпретувати чинні міжнародні та національні клінічні протоколи і стандарти надання екстреної медичної допомоги (BLS, ALS, ITLS/TCCC). 7. Пояснювати правила безпеки реаніматора, алгоритми інфекційного контролю під час роботи з біологічними рідинами пацієнта та принципи медичного сортування (Triage) при масових ураженнях. 8. Класифікувати види шоків станів, ком, розладів дихання та кровообігу; знати механізми дії, дозування і шляхи введення лікарських засобів екстреної допомоги. 9. Етика роботи медичної сестри. 10. Безпека медичної сестри та пацієнта в критичних станах. 11. Психологічна підтримка пацієнта у критичному стані 12. Психологічна безпека (Профілактика гострого стресу медичного працівника) 13. Ергономіка та фізична безпека медичного працівника 14. Елементи сімейно орієнтованої медицини при догляді за пацієнтами у критичних станах 15. Ключові техніки ефективної взаємодії з родиною пацієнта модель nurseОсновні напрями діяльності медичної сестри - підготовча, лікувально - діагностична і санітарно-освітня робота. 16. Правила та психологічні особливості спілкування з пацієнтами різного віку.
Політика курсу

Опанування освітнього компонента «Медсестринська допомога у критичних станах» передбачає активну участь в освітньому процесі. Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати лекційні та практичні заняття в повному обсязі. Під час виконання письмових контрольних робіт, підсумкових робіт, тестування, користування зовнішніми джерелами заборонено. Роботи здобувачів освіти повинні бути результатом самостійних, їх власних досліджень чи міркувань. Явні ознаки академічної доброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування. Пропущені заняття та невиконані обов'язкові види робіт опрацьовуються відповідно до встановленого у Коледжі порядку. Комунікація учасників освітнього процесу ґрунтується на взаємоповазі, відповідальності, партнерстві та професійній етиці і деонтології.

Політика оцінювання

Оцінювання результатів навчання з освітнього компонента «Медсестринська допомога у критичних станах» за ОПП «Сестринська справа» освітньо – професійний ступінь «бакалавр» здійснюється на засадах об'єктивності, систематичності, прозорості, академічної доброчесності та відповідності визначеним результатам навчання. Оцінюються повнота і усвідомленість теоретичних знань, правильність використання протоколів надання долікарської медичної допомоги у критичних станах, володіння компетентностями сформованими на суміжних дисциплінах і вміння застосовувати в критичних ситуаціях, дотримання правил етики та деонтології.

Порядок відпрацювання пропущених занять, повторного оцінювання та оскарження результатів визначається відповідними внутрішніми нормативними документами Коледжу. Результати самостійної роботи враховуються відповідно до визначених критеріїв. Підсумкова оцінка формується відповідно до системи оцінювання, встановленої у Коледжі. Повторне оцінювання, відпрацювання пропущених занять та оскарження результатів здійснюються відповідно до внутрішніх нормативних документів Коледжу. Під час усіх видів контролю здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Усі види контролю навчальної діяльності та визначення рівня сформованості тих чи тих

компетентностей відбуваються за національною 4-бальною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка «Відмінно» – повні, системні знання; вільне володіння термінологією; самостійне виконання практичних завдань згідно алгоритму та аналіз результатів.

Оцінка «Добре» – достатні знання; правильне виконання практичних завдань згідно алгоритму; окремі несуттєві неточності, які здобувач може виправити.

Оцінка «Задовільно» - базові знання; виконання практичних завдань згідно алгоритму із частковою допомогою викладача; наявність окремих суттєвих помилок.

Оцінка «Незадовільно» – фрагментарні знання; труднощі виконання практичних завдань згідно алгоритму; суттєві помилки під час виконання практичних завдань; мінімальні результати навчання не досягнуті.

Критерії оцінювання тестів

% правильних відповідей	Оцінка
90-100%	5
89-70%	4
69-55%	3
<54%	2

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проекту, практики	Для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Інформаційні ресурси

1. Основи медсестринства: підручник/ В.М. Лісовий та ін../ за ред. К.М. Погосян. – 4-е вид., перероблене і доповн. К.; ВСВ «Медицина», 2026. - 447
2. Загальна практика – сімейна медицина: підручник. УЗ кн. Кн.1 Організація первинної медичної допомоги/ Л.В. Андріюк, Л.С. Бабінець, В.І. Величко та ін. ; за ред. д-ра мед наук, проф..Лілії Бабінець,-К. ВСВ «Медицина», 2023.- 447с.
3. Медсестринство у внутрішній медицині: підручник/ О.С. Сташин, ВВ Стасюк, І.М. Бандура,І.В. Вібла та ін.-6-е вид.-К. : ВСВ «Медицина», 2023. – 496с.
4. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1938-24#Text> Наказ МОЗ України 1827
5. «Загальна хірургія» (Підручник для студентів медичних ЗВО IV рівня акредитації)за

ред. С. Д. Хіміча, М. Д. Желіби, І. Д. Герича та ін. (3-є видання, перероблене та доповнене).К.; ВСВ «Медицина», 2018 рік

6. Хірургія: підручник / О.Ю. Усенко, Г.В. Білоус, Г.Й. Путінцева. — 5-е видання переробл і доповн. К.; ВСВ «Медицина», 2021. - 416.

7. «Медсестринство в педіатрії» (Підручник для коледжів та ЗВО)В. С. Тарасюк, Г. Г. Титаренко, І. В. Паламар та ін. / за ред. В. С. Тарасюка.2-ге видання, ВСВ «Медицина»2021 рік.-336с.

Джерела інформації рекомендовані студентам:

- <https://cloud.nvmk.org.ua/ebook/152>
- <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського;
- <http://www.who.int/> – офіційний веб-сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я.
- чинні накази МОЗ України, інструктивні документи Департаменту охорони здоров'я Дніпропетровської області. <http://moz.gov.ua>; <http://old.adm.dp.gov.ua>.
<https://oblrada.dp.gov.ua>
- оприлюднені документи та офіційні сайти органів статистики, інших установ та організацій;
- відкриті бази даних;
- аудіо- та відеозаписи.

Розглянуто та схвалено на засіданні випускової циклової комісії клінічних дисциплін

Протокол № _1_ від «_3_» вересня__ 2026 р.

Голова ЦК _____ / Незнамова Вікторія

(підпис)

(прізвище, ім'я)